

Danele Sarriugarte

♦ IDAZLEA



DANI BLANCO

Atarikoa

SELFIE dei niezaioke halaber estreinako zirtako honi, hitz horrek eraman ninduen-eta bestela gogoa solte eta konpromisorik gabe zebilzkidan zenbait ideia, erreferentzia eta burutazio teilatu kontzeptual beraren pean ohaidetzera. Azkenean, dena dela, erabaki nuen ezetz, ez bainuen neure burua katramilatu nahi, noizean behin kaiolatik kanpo aske uzten dudana piztia *puretaren* kezkekin (soilik zeharka aipatzea da niretzat ez katramilatzea): matrakari ekin beharko nioke euskarazko baliokide bat topatzeko? Bortxatuegia, akaso? Baina ez al da gehiena artifiziala? Bestetik, *selfie* fenomenoak ez ote doa harago; jendeak ez ote du *selfiea* horren grinatsu onartu ez ezik besarkatu errepre-

sentatzen duelako Ellen DeGeneresek Oscarren sari-banaketan egin zuena, beste hagin zuridun horiekin denekin? Izan ere, ez al ziren *protoselfieak* ere komun domestikoe-tan mugikorra ikusgai egiten zituzten haiek, hainbeste deabrutu ditugun txoniek? Eta zergatik sortu dute ingeles hiztunek *usfie* bezalako munstro bat, eurengan nuen fede linguistikoari traizio eginez?

Selfieak nire bizitzan agertu zirentsuan topatu nuen Jo Spence argazkilaria ingelese, Sant Jordi garai-tsuan izan zen eta salmenta (prezioetan herriko) bat egin zuten Macba museoko dendan. Iaz aholku baliagarriaren bat eman zidaten hiruzpalau irakasleen arteko sinpatikoenak esana bueltaka nerabilen kaskoan: irakur genitzala gure bidera ateratako liburu estrainioenak. Horrela eraman nuen Spencei buruzkoa poltsan. Portadan artista bera azaltzen da, begirada deskribatzeko nahiko zail batekin, etsipenaren eta duintasunaren artean

kokatuko nuke nik; ilea atzean lotuta, izara moduko batekin jantzita dutxa ostean toallak gorputzari atontzen dizkiogun gisan, bularren bueltan eta goialdea biluzik; ezker lepautaiaren azpian X bat errotulagailu beltzez.

Macban egin zuten erakusketa bateko katalogo nahiko osotua da, Jorge Ribalta kuradorearen hitzaurrearekin. 60-70-80 hamarkadetako argazkigintza postmodernoren mugimenduan sartzen du Ribaltak Spence, errepresentazio zapaltzailearen gatazkaz eta ondorioz auto-errepresentazioaren aldeko hautuaz esaten dituenak interesatu zitzaizkidan gehien. Alegia, (motzean eta kimatuta) Spence deseroso sentiarazten zuela erretratugilearen (subjektu) eta erretratatuaren (objektu) arteko jauziak; langileei buruzko dokumentalen filmaketa moduek, kasu, ez ote zituzten, hain justu, salatu nahi zituzten desorekak erreproduzitzen? Spencek erabaki zuen kameraren aurrean eta atzean egotea, bere errepresentazioaren jabe izatea.

Adibideak ez dira gutxi (sorkuntzarako nor bere burua erabiltzea da hemen lotura, azken buruan), argazkilarien artean Cindy Sherman, Claude Cahun, baita Vivian Maier ere aipa litezke; filosofoei helduta nahiko zabaldua dago Sigmund Freud zenbait ideiak Sigmund txikia bera esplikatzen dutela orobat; performance-egileekin oso ukigarriki ikus dezakegu Regina José Galindo hozkailuan edo Itziar Okariz publikoki txiza egiten. Eta, noski, artisten artean Frida Kahlo auto-erretratuen erreginetako batek esan omen zuen bere burua margotzen zuela etengabe horixe zelako hobetoen ezagutzen zuen gauza.

Ni-ismoa hartzen dugu ahotan ñabar-dura negatiboz tantaka, besteenganako interes faltaren adierazgarri bailitzan, baina norberarenetik kritikoki abiatzea ez ote da besteak modu eurentzat alienantean ez eraikitze (alegia, Bestea ez eraikitze) alternatiba egingarrietarik bat? ■



Antton Olariaga

